

รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ
23-CP-45-GE-TRC-A
Training Course on Regenerative Farming
ระหว่างวันที่ 23 – 26 มกราคม 2567
(Virtual Session)

โดย นางดวงมณี พงษ์ชูบ

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สังกัด สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

1.1 ที่มาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการโดยย่อ

การทำเกษตรแบบเข้มข้นที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อการสูญเสียความสมบูรณ์ของธาตุอาหารในดิน และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่ถูกกักเก็บไว้ในดิน ระเหยสู่ชั้นบรรยากาศเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการเกิดสภาวะโลกร้อน โดยการทำการเกษตร ภายใต้แนวคิด Regenerative Farming สามารถเป็นทางเลือกหนึ่งที่มีศักยภาพในการลดก๊าซเรือนกระจกและปรับปรุงคุณภาพของดิน ซึ่งแนวคิด Regenerative Farming นี้ เป็นการทำการเกษตรที่ให้ความสำคัญกับดินพืช และสิ่งแวดล้อม 1) ในการฟื้นตัวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ และคุณภาพของดิน 2) การลดจำนวนคนผู้หิวโหย และ 3) การสร้างและ/หรือฟื้นฟูระบบการทำเกษตรที่ได้มีการเสื่อมถอยลง ไม่ว่าจะเป็น ทางด้านสังคม ระบบนิเวศ และทางด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น องค์กรเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย (Asian Productivity Organization: APO) จึงได้มีโครงการ “Training Course on Regenerative Farming” เพื่อให้ผู้แทนจากประเทศสมาชิก APO มีความรู้ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับแนวคิด Regenerative Farming การเปลี่ยนผ่านของระบบอาหารที่ยั่งยืน คุณภาพของดินและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางด้านอาหารและโภชนาการ รวมทั้งเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับการเคลื่อนไหวด้านการเพิ่มผลผลิตสีเขียวในประเทศสมาชิก APO

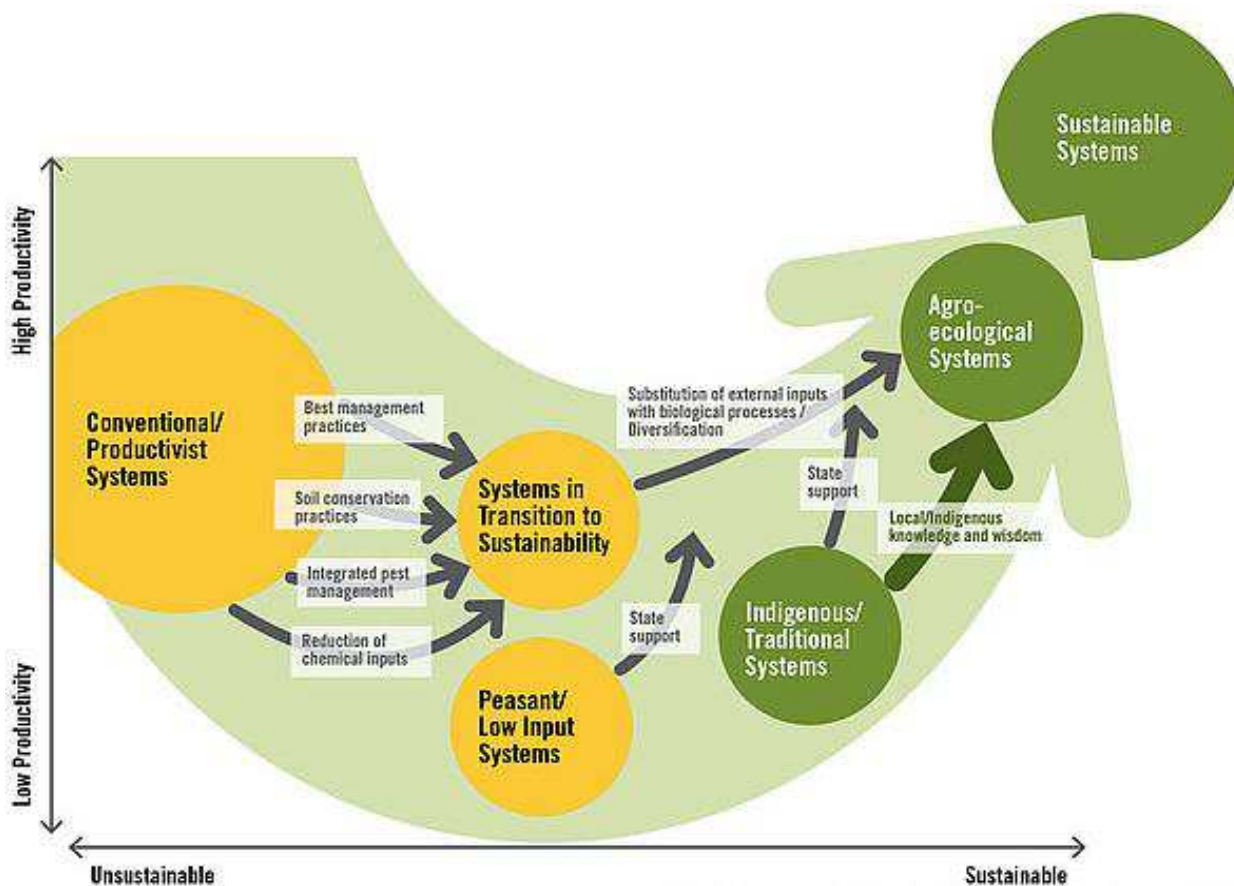
1.2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมต่างๆ พร้อมแสดงความคิดเห็นหรือยกตัวอย่างประเด็นที่สามารถนำมาปรับใช้ในองค์กรหรือประเทศไทย ได้แก่

1.2.1 สรุปประเด็นสำคัญจากการบรรยายของวิทยากร

1.2.1.1 หัวข้อการบรรยาย History and Principles of Regenerative Agriculture

โดย Mr. Konrad Hauptfleisch ตำแหน่ง Chief Executive Officer (Consultant and Trainer) Starfish Organic, Germany

- **การพัฒนาแนวคิด Regenerative Farming มีสาเหตุสำคัญจาก** ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อผลผลิตต่อไร่ 2) การเสื่อมลงของคุณภาพดิน 3) การลดลงของความหลากหลายทางชีวภาพ และ 4) ความต้องการที่จะให้เกิดการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการทำเกษตรจากการเกษตรเชิงเดี่ยว ไปสู่ระบบการทำเกษตรที่ยั่งยืน ซึ่ง Regenerative agriculture มีความเชื่อมโยงกับแนวคิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรที่ยั่งยืน

- *Regenerative agriculture* ริเริ่มโดย Robert Rodale ในปี 1989 โดยปัจจุบันมีองค์กร Regenerative International เป็นองค์กรที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่การผลิตอาหารที่ยั่งยืน โดย **คำนิยาม/ความหมายของ Regenerative Agriculture ไม่มีปรากฏไว้อย่างเฉพาะเจาะจง** และอาจสรุปได้ว่า เป็นการทำการเกษตรที่ให้ความสำคัญกับความสมบูรณ์ของดินในทุกมิติ การจัดการใช้น้ำอย่างเหมาะสม การทำหน้าที่การให้บริการของระบบนิเวศ (ecosystem service) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการการทำเกษตรแบบองค์รวม และมีแนวปฏิบัติที่หลากหลาย

- **หลักการของ Regenerative Agriculture** ได้แก่ 1) ให้ความสำคัญกับสุขภาพของดินและธาตุอาหารในดิน 2) ไม่มีการไถพรวน (หรือทำให้น้อยที่สุด) เพื่อลดการรบกวนดิน 3) มีการปลูกพืชคลุมดิน (หลีกเลี่ยงการปล่อยทิ้งหน้าดิน) 4) มีการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืช 5) มีความหลากหลายของชนิดพืชที่ปลูก (หรือเป็นการทำการเกษตรในลักษณะของวนเกษตร) 6) ไม่มีและ/หรือมีการใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอกน้อยมาก และ 7) ให้ความสำคัญกับ Outcomes-based มากกว่า Standards-based

1.2.1.2 **หัวข้อการบรรยาย Valuing the Ecosystem Services Benefits from Regenerative Farming Practices** โดย Dr. Shaikh Tanveer Hossain ตำแหน่ง Director, Policy and Strategy IFOAM - Organics Asia, Bangladesh

- **การทำ Regenerative Organic Farming** จะช่วยให้เกิดการฟื้นฟูและยกระดับศักยภาพของระบบนิเวศทั้งระบบ โดยสามารถที่อยู่อาศัยให้กับสิ่งมีชีวิตที่หลากหลายในระบบนิเวศ ที่จะนำไปสู่การฟื้นตัวของระบบนิเวศ

การจัดการศัตรูพืช การหมุนเวียนของธาตุ/สารอาหาร การย่อยสลายของซากพืช/ซากสัตว์ การลดการพังทลายของดินในพื้นที่เพาะปลูก และอาจรวมถึงการสนับสนุนให้เกิดการอนุรักษ์สัตว์ป่าและการรักษาระบบนิเวศที่ดี

- **ผลประโยชน์ของการให้บริการจากระบบนิเวศจากกรณีของ Regenerative Farming** ได้แก่ 1) ผลผลิตต่อไร่ในพื้นที่เพาะปลูกปัจจุบันเพิ่มขึ้น สามารถป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และสามารถรักษาสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติ 2) ความหลากหลายทางชีวภาพดีขึ้น 3) ยกระดับความสามารถในการทำกำไรให้แก่เกษตรกร และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกร 4) มนุษย์มีสุขภาพและมีโภชนาการที่ดีขึ้น 5) ยกระดับการจัดการธาตุอาหารและการกักเก็บน้ำ รวมถึงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และ 6) ความมั่นคงทางอาหารเพิ่มขึ้น

- **ประเด็นที่ควรดำเนินการในระยะต่อไป** ได้แก่ 1) ควรมีการวิจัยระยะยาวเกี่ยวกับการให้บริการของระบบนิเวศในพืชหลักที่สำคัญ 2) ควรมีการประเมินผลการให้บริการของระบบนิเวศ เพื่อภาครัฐและผู้สนับสนุนอื่นๆ สนับสนุนระบบการเกษตรที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง 3) ควรเพิ่มเติมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการระบบนิเวศในระบบการศึกษา และ 4) ควรมีโปรแกรมสนับสนุนสำหรับการทำ regenerative agriculture ที่ใช้ประโยชน์จากการให้บริการของระบบนิเวศ

1.2.1.3 **หัวข้อการบรรยาย Cashew Nut Value Chain in Cambodia** โดย Dr. Chay Chim

ตำแหน่ง Director, Department of Agro-Industry, Ministry of Agriculture Forestry and Fisheries (MAFF), Cambodia

- **ห่วงโซ่อุปทานของมะม่วงหิมพานต์** ของประเทศกัมพูชา พบว่า ประเทศกัมพูชา เป็นประเทศที่มีการผลิตมะม่วงหิมพานต์อยู่ใน 10 อันดับแรกของโลก แต่มีการแปรรูปภายในประเทศเพียงร้อยละ 10 ของมะม่วงหิมพานต์ที่ผลิตได้ และอีกร้อยละ 90 เป็นการส่งออกไปยังต่างประเทศในลักษณะที่เป็นวัตถุดิบ เพื่อแปรรูปเพิ่มมูลค่าต่อไป โดยมีสาเหตุที่ทำให้ผู้ผลิตของกัมพูชาไม่มีการแปรรูปมากนัก คือ การขาดแคลนแหล่งเงินทุน การเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ การขาดแคลนแรงงานมีทักษะสำหรับการแปรรูปเม็ดมะม่วงหิมพานต์ การเข้าถึงและเข้าใจตลาดต่างประเทศ และการรับรู้กำไรที่ยังต่ำอยู่ที่ส่งผลให้ไม่เอายากขยายขนาดการผลิต ทั้งนี้ ผู้บรรยายไม่ได้มีการนำเสนอข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับจำนวน/ประเภทโรงงาน หรืออุตสาหกรรมแปรรูป จำนวนตลาดรับซื้อ หรือจำนวนชนิดสินค้า

- **การปลูกพืชร่วม (inter-crop) ของเกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงหิมพานต์** เนื่องจากต้นมะม่วงหิมพานต์จะสามารถให้ผลผลิตได้หลังจากปลูกไปแล้ว ประมาณ 3 – 5 ปี โดยระหว่างการรอผลผลิต เกษตรกรจะมีการปลูกพืช อาทิ มันสำปะหลัง ข้าว ถั่วเขียว ถั่วลิสง และข้าวโพด เป็นพืชแซม เพื่อให้ได้รับรายได้จากการจำหน่ายระหว่างรอผลผลิตเม็ดมะม่วงหิมพานต์ และหลังจากที่ต้นมะม่วงหิมพานต์มีการเจริญเติบโตแล้ว ก็จะมีการปลูกปอเทือง เพื่อเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ รักษาหน้าดิน และลดการเกิดหญ้าในบริเวณใต้ต้นมะม่วงหิมพานต์

1.2.1.4 **หัวข้อการบรรยาย Regenerative Agriculture in Context of Sustainability and Climate Change Adaptation** โดย Mr. Konrad Hauptfleisch ตำแหน่ง Chief Executive Officer (Consultant and Trainer) Starfish Organic, Germany

- **Regenerative Agriculture** เป็นการทำการเกษตรที่ยั่งยืนที่มุ่งหวังให้ความหลากหลายทางชีวภาพเพิ่มขึ้นและดินมีความสมบูรณ์มากขึ้น ผ่านวิธีการผลิตที่เฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับบริบทเฉพาะของพื้นที่ ซึ่งมักจะมีรูปแบบที่สำคัญ 3 รูปแบบ คือ 1) การทำการเกษตรที่ไม่มีการไถพรวน เพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสียธาตุอาหารและสิ่งมีชีวิตในดิน 2) การหมุนเวียนแปลงอาหารสัตว์ตามธรรมชาติ เพื่อให้พืช (หญ้า) มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องภายหลังจากที่สัตว์ได้กินไปแล้ว อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มการกักเก็บคาร์บอนไว้ในดิน และ 3) การเลียนแบบพื้นที่ให้เป็นแหล่งอาหารจากป่าตามธรรมชาติ ผ่าน

การออกแบบพื้นที่ใหม่ลักษณะเป็นวนเกษตร เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตที่สามารถให้ประโยชน์ทั้งการเป็นอาหารและการเป็นยารักษาโรค รวมถึงการเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ทั้งนี้ Regenerative Agriculture ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการได้รับประโยชน์สูงสุดจากการทำการเกษตรเชิงเดี่ยว

ขมະเตียวกັນ Regenerative Agriculture เป็นการทำการเกษตรที่สามารถสนับสนุนให้เกิด

1) ความยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ จาก (1) ห่วงโซ่อุปทานที่สั้นและมีความยั่งยืน (2) ต้นทุนของปัจจัยการผลิตที่ลดลง และ (3) การกระจายต้นทุนอย่างเหมาะสม และ 2) การให้ความสำคัญภาคสังคม ผ่าน (1) การซื้อขายด้วยความเป็นธรรม (2) การมีสิทธิในอาหารและพันธุ์พืช และ (3) การจ้างงานทางด้านเกษตรบนเงื่อนไขที่เหมาะสม

- **การทำวนเกษตร** เป็นหนึ่งในรูปแบบของ Regenerative Agriculture ที่สามารถเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความยั่งยืนได้ โดยจะต้องมีการออกแบบและจัดการการทำฟาร์มอย่างเหมาะสม โดยประโยชน์ที่จะได้รับการทำเกษตรแบบวนเกษตร อาทิ การเป็นแหล่งของความหลากหลายทางชีวภาพ การกักเก็บคาร์บอน การปรับปรุงความสมบูรณ์ของดินและธาตุอาหาร การลดผลกระทบจากการชะล้างพังทลายของดินและน้ำ รวมถึงการเพิ่มผลผลิตให้แก่พื้นที่

1.2.1.5 **หัวข้อการบรรยาย Regenerative Agriculture and Digital Transformation: Towards Sustainable Agricultural Practices** โดย Dr. Shaikh Tanveer Hossain ตำแหน่ง Director, Policy and Strategy IFOAM - Organics Asia, Bangladesh

- **เทคโนโลยีดิจิทัล** จะสนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานของสินค้าเกษตร สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและทำให้ระบบอาหารมีความยั่งยืนและฟื้นตัวได้ โดยตัวอย่างของการใช้ดิจิทัลที่ช่วยยกระดับการทำ Regenerative Agriculture อาทิ 1) การทำเกษตรแม่นยำ ที่ช่วยให้เกิดการผลผลิตที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ 2) ระบบการจัดการฟาร์ม ที่มี การนำข้อมูลของการทำฟาร์มมาประมวลผลด้วยระบบ เพื่อประกอบการตัดสินใจของเกษตรกรในการบริหารจัดการฟาร์มให้ได้รับผลผลิตต่อไร่สูงสุดและสามารถทำกำไรได้ โดยข้อมูลที่นำเข้าสู่ระบบจะต้องมีความเป็นปัจจุบันและมาจากหลายส่วน เช่น ข้อมูลการพยากรณ์สภาพภูมิอากาศ แนวโน้มทางการตลาด ประสิทธิภาพของเครื่องจักรกลทางการเกษตร เป็นต้น และ 3) ความโปร่งใสและการตรวจสอบย้อนกลับได้ของห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ซึ่งจะเอื้อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค

- **Smart Agriculture** ให้ความสำคัญกับ 1) เทคโนโลยีขั้นสูงที่สนับสนุนให้เกิดการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตที่ยั่งยืน 2) เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับบริบทที่เฉพาะเจาะจง 3) การยอมรับการใช้เทคโนโลยีของภาคการเกษตร ขึ้นอยู่กับระดับของสภาพทางเศรษฐกิจและความรู้ความเข้าใจทางด้านดิจิทัล และ 4) มีความเกี่ยวข้องกับ Big Data เทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำการเกษตร จะช่วยให้การทำการเกษตรมีประสิทธิภาพการผลิตที่เพิ่มขึ้น ลดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม และยกระดับความยั่งยืนให้แก่การทำการเกษตร

- **ประเด็นที่ควรดำเนินการในระยะต่อไป** ได้แก่ 1) การให้เกษตรกรเข้าถึงการศึกษาและฝึกอบรมในด้านเทคนิคและการเปลี่ยนผ่านการทำการเกษตรโดยใช้ดิจิทัล 2) การสนับสนุนการสร้างตราสินค้าและการรับรองการทำเกษตรแบบ “Regenerative” เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด 3) การปกป้องไม่ให้เกิดการทำการเกษตรยั่งยืน เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามในการฟอกเขียว (Greenwashing) 4) การสนับสนุนทางการเงินสำหรับการเปลี่ยนผ่านไปยัง Regenerative Agriculture จากภาครัฐ อาทิ แรงจูงใจทางด้านภาษี การให้เงินอุดหนุน เงินทุนให้เปล่า รวมถึงการลงทุนของนักลงทุนเอกชน

5) การวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบหรือแนวปฏิบัติสำหรับการทำเกษตรแบบ Regenerative Agriculture ที่สอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของพื้นที่ 6) การเพิ่มหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ Regenerative Agriculture ลงในหลักสูตรทางการศึกษา

1.2.1.6 **หัวข้อการบรรยาย The Implementation of good Agricultural Practices in Cambodia (CamGAP)** โดย Dr. Thun Sophak ตำแหน่ง Vice-Chief, Department of Agro-Industry, MAFF, Cambodia

- **ASEAN GAP** เป็นมาตรฐานการผลิตสำหรับผักและผลไม้สดของภูมิภาคอาเซียน ที่ครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการผลิต การเก็บเกี่ยว การดำเนินการหลังการเก็บเกี่ยว ที่รวมถึงการบรรจุผลิตผลเพื่อจำหน่าย โดยมาตรฐานดังกล่าว ประกอบการทำการเกษตรที่ดีที่เป็นแนวปฏิบัติเดียวกันสำหรับประเทศอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่มเนื้อหา ได้แก่ Food Safety, Food Quality, Environment Management และ Work Health Safety and Welfare

- **Cambodia GAP: CamGAP** เป็นมาตรฐาน GAP ของประเทศกัมพูชาเพื่อควบคุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นตลอดกระบวนการผลิต โดยกรอบแนวคิดของมาตรฐานดังกล่าว ประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) การผลิต ซึ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ผลิตเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับ การส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการทำการเกษตรตามแนวทางที่ได้รับการยอมรับ รวมถึงการกระจายผลผลิตสำหรับการบริโภคในครัวเรือนและถูกจำหน่ายที่ได้รับราคาที่เป็นธรรม 2) การได้รับการรับรอง ควรให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับที่มีประสิทธิภาพ 3) การตลาด ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้แก่ผู้บริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐาน GAP การกระจายผลผลิตในท้องถิ่น และการได้รับรายได้ที่เป็นธรรม และ 4) การสนับสนุนด้านการจัดการที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็น ห้องปฏิบัติการเพื่อการตรวจรับรอง การจัดการห่วงโซ่เย็น (Cool-chain) แพลตฟอร์มการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง และการให้เงินสนับสนุน ทั้งนี้ สินค้าเกษตร 5 อันดับแรกที่ได้รับมาตรฐาน CamGAP ได้แก่ ผัก ลำไย มะม่วง ทุเรียน และมะละกอ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 กรกฎาคม 2566)

- **การดำเนินการต่อไปของ CamGAP** ได้แก่ 1) จัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริม GAP และผู้ตรวจสอบ ทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่กลุ่มเดิมและเจ้าหน้าที่ใหม่ 2) จัดอบรมให้แก่เกษตรกร GAP รวมถึงการดำเนินการผ่านโรงเรียนชาวนา 3) จัดอบรมให้แก่ผู้บริโภคและผู้ซื้อสินค้าเกษตรเกี่ยวกับเงื่อนไขของ GAP 4) ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับ GAP ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง 5) พัฒนาคู่มือในการทำ GAP สำหรับสินค้าเกษตรแต่ละชนิด และ 6) จัดตั้งทีมเพื่อติดตามการจัดอบรม GAP ที่ดำเนินการให้แก่เกษตรกรและผู้ผลิต

1.2.2 การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Group Discussion)

ผู้เขียนรายงานได้รับการจัดกลุ่มให้อยู่ในกลุ่มที่ 2 โดยในระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่มได้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับความท้าทายและโอกาสจากการดำเนินการด้าน Regenerative Agriculture ในภูมิภาคอาเซียน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของการทำ Regenerative ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1.2.1.1 **ความท้าทายของการขับเคลื่อน/ดำเนินการ Regenerative Agriculture ในภูมิภาคอาเซียน** ได้แก่ 1) ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรที่ส่งผลต่อการยอมรับการทำ Regenerative Agriculture อาทิ รายได้และค่าใช้จ่ายครัวเรือน ระดับการศึกษา โครงสร้างพื้นฐานและการใช้เครื่องมือทางด้านดิจิทัลที่เกี่ยวข้อง รายได้จากการปลูกพืชเชิงเดี่ยวที่มุ่งใจเกษตรกร 2) การลดลงของจำนวนเกษตรกรจากการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่เขตเมือง 3) ระยะเวลาของการเปลี่ยนผ่านค่อนข้างนาน อาจส่งผลให้ความพร้อมของธาตุอาหารในดินยังไม่เพียงพอในระยะแรก และต้อง การรับมือกับวัชพืชสายพันธุ์ใหม่ ๆ 4) เงื่อนไขของการทำ Regenerative Agriculture ที่อาจเป็นอุปสรรค อาทิ ข้อจำกัดของพื้นที่ที่อาจทำให้ไม่

สามารถปลูกต้นไม้ในฟาร์มได้ การไม่สามารถเลี้ยงปศุสัตว์ในระบบการผลิตได้ และข้อจำกัดทางด้านสิ่งแวดล้อมและลักษณะภูมิอากาศของพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการทำ Regenerative Agriculture 5) ราคาของสินค้าเกษตรที่ผลิตแบบ Regenerative Agriculture ไม่มีความแตกต่างกับสินค้าทั่วไป และมีความต้องการน้อย และ 6) ขาดการสนับสนุนจากภาครัฐทางด้านนโยบาย และมีจำนวนงานวิจัยทางด้านผลประโยชน์ของ Regenerative Agriculture น้อย

1.2.1.2 โอกาสที่จะได้รับจากการขับเคลื่อน/ดำเนินการ Regenerative Agriculture ในภูมิภาค

อาเซียน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น จากการลดลงของการผลิตเชิงเดี่ยว การลดการใช้น้ำและความเครียดของการใช้น้ำ การลดจำนวนของวัชพืชในระยะยาว การเพิ่มความสมบูรณ์ของธาตุอาหารในดิน การเป็นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติที่เกื้อกูลกัน และนำไปสู่การเพิ่มจำนวนของเกษตรกรที่ยอมรับและนำรูปแบบ Regenerative Agriculture ไปปรับใช้ 2) เป็นแหล่งรายได้ที่มั่นคงมากขึ้น จากผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น 3) เพิ่มความต้องการอาหารสุขภาพของผู้บริโภค และ 4) เป็นโอกาสในการพัฒนาเครื่องมือในการสนับสนุนเกษตรกรในการทำการเกษตรแบบ Regenerative Agriculture อาทิ การให้การอบรม การสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์ การยกระดับความสามารถของกลุ่มเกษตรกรในการทำการเกษตรแบบ Regenerative Agriculture

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

2.1 ประโยชน์ต่อตนเอง

ได้แก่ 1) ได้รับความรู้ถึงหลักการและแนวคิดของการทำเกษตรในรูปแบบ Regenerative Agriculture ซึ่งมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับการทำวนเกษตร การทำเกษตรอินทรีย์ และการทำเกษตรยั่งยืนของไทย 2) ได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร ที่รูปแบบ Regenerative Agriculture สามารถช่วยลดผลกระทบดังกล่าวได้ และ 3) เป็นโอกาสที่ได้แลกเปลี่ยนมุมมองการทำเกษตรแบบ Regenerative Agriculture สำหรับบริบทของประเทศไทย ร่วมกับผู้เข้าร่วมอบรมจากประเทศต่าง ๆ ของภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการต่อยอดความคิดในการพัฒนาภาคการเกษตรของไทยให้มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

2.2 ประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

เนื่องจากการทำการเกษตรในรูปแบบ Regenerative Agriculture เป็นรูปแบบการทำการเกษตรยั่งยืนรูปแบบหนึ่งที่มีการกล่าวถึงกันอย่างแพร่หลายในระดับโลก แต่มักจำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มของเกษตรกร นักวิจัย ผู้ผลิต และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตรยั่งยืนเท่านั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานวางแผนพัฒนาประเทศ สามารถนำไปแนวคิดดังกล่าวไปเป็นพัฒนาเป็นทางเลือก หรือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนทางการพัฒนาเพื่อยกระดับภาคการเกษตรของประเทศไทย ซึ่งอาจช่วยให้เกษตรกรและภาคการเกษตรมีทางเลือกในการทำเกษตรยั่งยืนที่มีความเป็นสากลและสอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของพื้นที่ของเกษตรกรในการทำการเกษตร

1.3 ประโยชน์ต่อสายงานหรือวงการวิชาชีพในหัวข้อนั้นๆ

สายงานหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรมในครั้งนี้ ไปพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานในมิติต่าง ๆ ของไทย อาทิ

1) การรวบรวมและส่งเสริมการทำวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการทำเกษตรในรูปแบบของ Regenerative Agriculture ที่สอดคล้องกับบริบทของไทย ทั้งในมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2) การออกแบบมาตรการและแรงจูงใจที่เหมาะสมเพื่อให้เกษตรกรยอมรับและปรับใช้รูปแบบการทำเกษตรแบบ Regenerative Agriculture ที่เพิ่มมากขึ้น

3) การจัดทำสื่อสารสนเทศที่ใช้ให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างของการทำเกษตรยั่งยืนในรูปแบบต่างๆ พร้อมทั้งนำเสนอช่องทางในการขอรับการส่งเสริมและสนับสนุนการทำการเกษตรในลักษณะนี้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกษตรกรที่ต้องการปรับรูปแบบการผลิต มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำ Regenerative Agriculture พร้อมทั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลและการส่งเสริมของภาครัฐที่มีอยู่ในปัจจุบันได้

2.4 กิจกรรมการขยายผลที่ได้ดำเนินการภายในระยะเวลา 60 วันนับจากวันสุดท้ายของโครงการ

ผู้เข้าร่วมอบรมได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกลุ่มงาน เกี่ยวกับการทำเกษตรแบบ Regenerative Agriculture ซึ่งมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับการทำวนเกษตรที่ประเทศไทยได้มีการส่งเสริมอยู่ ซึ่งแนวคิดนี้สามารถนำไปใช้ต่อยอดในการวางแผนหรือออกแบบแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมวดหมายที่ 1 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขยายผลของการทำเกษตรยั่งยืน

2.5 กิจกรรมการขยายผลที่จะดำเนินการภายใน 6 เดือนหลังเข้าร่วมโครงการ

คาดว่าจะมีการรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนการทำเกษตรยั่งยืนของไทยในช่วงที่ผ่านมา ว่ามีลักษณะใดบ้าง สถานการณ์ของการทำเกษตรยั่งยืนของไทยที่ผ่านมาเป็นอย่างไร สำหรับการศึกษาศักยภาพแวดล้อมที่จะมีผลต่อการยอมรับและปรับใช้ของเกษตรกร รวมถึงความเป็นไปได้ในการใช้งานวิจัย วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม (ววน.) ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในการสนับสนุนการทำเกษตรในรูปแบบ Regenerative Agriculture เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางตำแหน่งให้การทำการเกษตรในรูปแบบ Regenerative Agriculture ในการให้การส่งเสริมและสนับสนุนในระดับนโยบาย นอกจากนี้ กิจกรรมการขยายผลดังกล่าว คาดว่าจะสามารถใช้สนับสนุนการทำงานในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ด้วย ววน. ได้ด้วยเช่นกัน